

És un llibre, però en obrir-lo i anar llegint-ne les pàgines, tenim la sensació de trobar-nos davant un puzle. Un d'aquells puzles d'un miler de peces que costen de confegir però que, en completar-lo, fa goig de veure i fins i tot entren ganes d'emmarcar. El volum porta com a títol *Yonquis del dinero*, una expressió que remet a Marcos Benavent, el corrupte valencià més estrafolari, qui en la seua primera compareixença davant els periodistes, a la porta de la Ciutat de la Justícia de València, va advertir allò de "va a salir mierda a punta pala". L'autor del treball és Sergi Castillo, un periodista jove però amb una experiència notable, en què destaca un altre llibre sobre la corrupció autòctona, *Tierra de saqueo*, que va publicar el 2013.

Tres anys més tard, han sorgit nous casos i se n'han esclarit alguns que llavors encara estaven judicialitzats. Així, Carlos Fabra i Rafael Blasco, dos dels pesos pesants del PPCV, han entrat en pre-

Un puzle amb totes les peces

El periodista Sergi Castillo acaba de publicar 'Yonquis del dinero' (Lectio), una obra en què repassa –i relaciona– els deu principals episodis de corrupció ocorreguts l'últim quart de segle al País Valencià.

Més que un llibre, però, sembla un puzle en què totes les peces acaben encaixant a la perfecció. Castillo, que el 2013 ja va publicar 'Tierra de saqueo', un manual provisional sobre la matèria, té clar que "no hi ha casos aïllats, sinó que tots estan units entre si". De fet, parla d'una "estructura molt ben coordinada".

Reportatge de Víctor Maceda

de saqueo la gent em demanava si Carlos Fabra aniria a la presó, i ha estat així". Certament, el procés judicial va ser etern: va durar deu anys i va ser arxivat dues vegades; li demanaven 13 anys de reclusió i va aconseguir que es quedaren en quatre, que tampoc no ha complert íntegrament, perquè només s'hi ha estat 17 mesos... "Però s'ha fet justícia!", exclama l'autor amb una satisfacció evident.

La propera a trepitjar un centre penitenciari podria ser Milagrosa Martínez, la primera consellera de Camps que va contractar Orange Market per al disseny de l'estand valencià a la fira turística Fitur, que va esdevenir la principal font d'ingressos de la trama Gürtel al País Valencià. El judici en qüestió ja s'ha celebrat i la sentència no trigarà a arribar. "Seria un miracle que Milagrosa no acabara privada de llibertat", ironitza Castillo, qui ahora recorda que "dels 14 jutges que van tractar la part del *cas Gürtel* que afectava a Francisco Camps, 12 van veure indicis clars de delictes, i en canvi, un jurat popular va considerar-lo no culpable".

Dos ex-presidents de la Generalitat, 15 ex-consellers i tres ex-presidents de diputació s'han vist immersos en casos de corrupció diversos. La nòmina de sospitosos resulta tan esfereïdora que, tal com resumeix Castillo, "no té parió a la resta d'Europa occidental ni a qualsevol democràcia homologable".

Un estigma inesborrable?

Valencià com a sinònim de *corrupte*. Aquesta associació tan perniciosa no s'ha esborrat de l'imaginari col·lectiu un any i mig després del canvi de Govern a la Generalitat, la Diputació de València i la pràctica totalitat de principals ajuntaments. El president, Ximo Puig, insisteix a lamentar-se per la "hipoteca reputacional" que han llegat tants anys d'ignomínia, i Sergi Castillo, després d'haver estudiat a fons cada cas, encara es mostra més pessimista: "Fins que el PPCV no es regenere per complet, que no podrem girar full. Bona part dels

seus dirigents provenen d'aquella etapa, començant per la presidenta, Isabel Bonig, qui va assegurar que demandaria els corruptes pels danys i perjudicis, però encara no ho ha fet". Al seu parer, Bonig "està nugada de cap a peus, no és la persona idònia per liderar aquesta regeneració, perquè se sent molt unida a Francisco Camps, qui va fer-la consellera. No veig un *nou PP*, com diuen alguns. Isabel Bonig, José Ciscar, Eva Ortiz o Vicente Betoret, que són els qui ocupen la primera línia de la formació, ja hi eren abans".

"Molts polítics del PPCV als quals no van enxampar en el passat es freguen les mans davant la possibilitat de recuperar el poder l'any 2019", alerta Castillo. "El càstig no hauria de circumscriure's a unes eleccions autonòmiques només, però, desgraciadament, diria que la societat valenciana està disposada a perdonar massa prompte, el seu nivell d'exigència és molt baix".

En aquest sentit, la tasca del Govern del Botànic –format pel PSPV-PSOE i la coalició Compromís, amb el suport extern de Podem– podria prevenir algunes actuacions delictives en el futur? L'autor opina que "s'estan fent coses per evitar la corrupció d'ara endavant, i l'existència de la Conselleria de Transparència n'és el millor exemple, però caldria fer-ne moltes més".

Tot plegat, amb l'objectiu de barrar el pas a polítics gens honorables i a personatges gens ètics com Álvaro Pérez, àlies *el Bigotes*, amb qui Castillo va poder conversar, ni que fóra breument, durant la preparació de *Yonquis del dinero*. "Tu libro es una bazofia", va dir-li en referència a *Tierra de saqueo*, però va mostrar-se predisposat a col·laborar-hi. "Sap quedar bé amb tothom, i és plenament conscient del que ha fet, però val a dir que és un personatge simpàtic, que cau bé, la persona ideal per prendre-hi una cervesa... I com a periodista, t'aporta molta més informació que no un conseller o un diputat. Coneix què hi ha al darrere dels partits".

só, i Rita Barberà, recentment desapareguda, feia que mesos que no militava en el partit. Qui hauria pronosticat una cosa així?

El llibre fa balanç d'un quart de segle de corrupció estesa. 25 anys que van des de l'eclosió d'Eduardo Zaplana i Vicente Sanz a l'actualitat, estructurats en 10 capítols que s'entrellacen els uns amb els altres, com si fóra una novel·la negra. De fet, Castillo explica que és "contrari a analitzar els casos de forma individualitzada, perquè no hi ha casos aïllats, sinó que tots estan units entre si: el *cas Taula* no s'entendria sense el *cas Gürtel*, i el *cas Brugal*, tot i que se centrava en les comarques d'Alacant, va aportar molta llum al *cas Gürtel*". Castillo assegura que "es tractava d'una gran estructura molt ben coordinada" i que "ja sabem moltes coses, però en sabem de noves".

El final de la història, al seu parer, és més positiu que no sembla. "M'agrada veure el got mig ple", diu Castillo, "a la majoria de presentacions de *Tierra*

Sergi Castillo, autor de *Yonquis del dinero*, en un moment de l'entrevista amb EL TEMPS. Fa tres anys ja va publicar *Tierra de saqueo*, que va ser un gran èxit de vendes i del qual va fer més d'una vuitantena de presentacions.

MIGUEL LORENZO

→ Sort de Pérez i d'uns altres, es felicita Castillo, perquè “gent com ell, com Enrique Ortiz o com Marcos Benavent, que tenen un component *freak* evident, ha permès que els mitjans de Madrid prestaren atenció a la corrupció valenciana; eren uns secundaris de luxe que captaven l'atenció de les televisions estatals, el mitjà per excel·lència, en uns moments en què Canal 9 també era un altaveu, però de propaganda”.

De tots els casos de corrupció, Castillo ha frisat especialment amb el que afecta l'empresari alacantí Enrique Ortiz, que va intimar al mateix temps amb el president de la Diputació, el zapanista José Joaquín Ripoll, i amb els alcaldes de la ciutat, els campistes Luis Díaz Alperi i Sonia Castedo. “Les orgies al iot d'Ortiz i les seues converses amb els polítics alacantins revelen el nivell d'intimitat que hi havia entre qui contractava amb diners públics i qui se n'aprofitava. Tenim els ingredients per fer una pel·lícula: grans protagonistes, grans secundaris, bones localitzacions...”

Mort i resurrecció

La mort de Barberà ha generat una onada de repulsa per part d'alguns sectors que han acusat els mitjans de comunicació d'haver-ne estat els causants. Castillo pensa justament el contrari: “Els jutges han de fer la seua feina, decidir

qui és innocent i qui no, però els periodistes també han de fer la seua, aportant proves i documents. En aquest cas, a més, la denúncia partia del grup municipal del PP, i amb la informació addicional de la guàrdia civil i la Fiscalia Anticorrupció, la premsa ha explicat què hi havia. Ningú no pot acusar els periodistes de la mort de Barberà, que tenia vora 70 anys i no duia una vida molt sana... Una mort natural a la seua edat per un tema coronari és una cosa ben normal, aquestes coses passen. A ella va ferir-la especialment la pèrdua de l'alcaldia i que el seu partit no li donara suport quan ella pensava que havia de rebre'l”. Castillo fins i tot pensa que “la premsa va callar durant massa temps sobre el que passava al voltant de Barberà, gairebé no hi havia crítiques en contra

seua, gràcies a un aparell de propaganda enorme, pagat amb recursos públics”.

La possibilitat que Camps opte a l'alcaldia de València l'any 2019, tal com ha suggerit entre línies després de la mort de la seua padrina política, entusiasma Castillo: “Donaria molt de joc, però dubte que el deixen presentar-se, no crec que això arribe a passar. Camps està fora de si, seria capaç de llançar-se a una piscina com aquesta, i sens dubte, seria més divertit que qualsevol altre candidat, però alhora, resultaria molt trist. Tota la seua generació ja ha estat jutjada per la història: van llegar 40.000 milions d'euros de deute i molta corrupció”.

El puzzle encara podria ampliar-se, però de moment tenim aquest, anomenat *Yonquis del dinero*, i amb format de llibre. ●

N

EL
NACIONAL
.CAT

